

NASIENRIGLYNE

EKSAMEN		NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT	
GRAAD	12		
DATUM	NOVEMBER 2025		
VAK	TOERISME		
VRAESTEL	1		
PUNTETOTAAL	200		
TYDSDUUR (UUR)	3		
AANTAL BLADSYE	14		

SOUTH AFRICAN COMPREHENSIVE ASSESSMENT INSTITUTE
SUID-AFRIKAANSE KOMPREENSIEWE ASSESSERINGSINSTITUUT

FINAAL GOEDGEKEURDE NASIENRIGLYNE

VERGADERINGSDATUM	
UMALUSI-MODERATOR	
HOOFNASIENSER	
INTERNE MODERATOR	

ONDERWERPE IN DIE TOERISME KABV	AFKORTING
Toerismesektore	TS
Kaartwerk en Toerbeplanning	KTB
Toerismebesienswaardighede	TB
Volhoubare en Verantwoorderlike Toerisme	VVT
Plaaslike-, Streeks- en Internasionale Toerisme	PSI
Kultuur- en Erfenistoerisme	KE
Buitelandse Valutaverhandeling	BVV
Kommunikasie en Kliëntediens	KK
Bemarking	B

BRONNELYS	
1	https://www.theworldgames.org/editions/Chengdu-CHN-2025-14
2	https://ruqintravel.com/china-destination-guides/safety-concerns-in-chengdu]
3	https://iantaylortrekking.com/blog/summit-night-climbing-mount-everest-to-the-top-of-the-world/
4	https://www.southafrica.net/uk/en/travel/article/south-africa-s-treasures-discover-the-new-unesco-world-heritage-sites]
5	https://modernmarketing.co.za/south-african-tourisms-latest-brand-campaign-is-rooted-in-the-authentic-human-experience/
6	https://depositphotos.com/vector/sloppy-man-cartoon-3902957.html]
7	https://www.linkedin.com/pulse/carbon-emissions-steps-i-took-reduce-my-part-2-kritika-kumar]
8	https://www.isibindi.co.za/blog/the-three-pillars-of-sustainable-tourism/]
9	https://www.sowetanlive.co.za/opinion/columnists/2024-12-04-sowetan-says-sas-g20-presidency-must-push-continent-potential/]
10	https://www.jw.org/en/news/region/united-states/Hurricane-Milton-Batters-Florida-USA/
11	Statistics South Africa
12	https://searchengineland.com/negative-reviews-ex-employees-finally-googles-guidelines-288390

AFDELING A: KORTVRAE

VRAAG 1

1.1

1.1.1	D	TS
1.1.2	C	TB
1.1.3	B	PSI
1.1.4	C	TS
1.1.5	B	KTB
1.1.6	B	KTB
1.1.7	B	KTB
1.1.8	D	KE
1.1.9	B	TB
1.1.10	A	VVT
1.1.11	C	PSI
1.1.12	D	KTB
1.1.13	B	KE
1.1.14	D	B
1.1.15	D	BVV
1.1.16	B	VVT
1.1.17	A	KK
1.1.18	B	TS
1.1.19	A	KE
1.1.20	B	PSI

(20x1) **(20)**

1.2

1.2.1	F	VVT
1.2.2	E	KTB
1.2.3	A	KTB
1.2.4	G	B
1.2.5	B	KTB

(5x1) **(5)**

1.3

1.3.1	Ambassade	KTB
1.3.2	Vlugvoosheid	KTB
1.3.3	Khomani Kultuurlandskap	KE
1.3.4	Bankaankoopkoers	BVV
1.3.5	Koepel van die Rots	TB
		(5x1) (5)

1.4

1.4.1	1½ keer	TS
1.4.2	Swak	BVV
1.4.3	Bilharzia	KTB
1.4.4	Tour de France	PSI
1.4.5	2 liter	KTB
		(5x1) (5)

1.5

1.5.1	Reënboognasie/verskeidenheid van kulture	
1.5.2	Sonnige weer lekker klimaat/weersomstandighede	
1.5.3	Goeie waarde vir geld/goedkoop vir buitelanders	B
1.5.4	Wildlewe/Groot 5	
1.5.5	Avontuuraktiwiteite/verskillende aktiwiteite	
		(5x1) (5)

TOTAAL AFDELING A: [40]

AFDELING B: KAARTWERK EN TOERBEPLANNING; BUITELANDSE VALUTAVERHANDELING

VRAAG 2

2.1

2.1.1 China 20:00 +8
SA? +2
6 ure verskil
 $20:00 - \checkmark 6 \checkmark = 14:00 \checkmark$

OF

14:00 ✓✓✓

KTB
(3)

2.1.2 $18:00 + 19 \checkmark = 37 - 24 = 13:00$ (3 Aug)
NY 13:00 -5 + 1(dst) = -4 ✓
China? +8
12 ure verskil
 $13:00 + \checkmark 12 = 25 - 24 = 01:00 \checkmark$ 4 Augustus ✓

OF

NY 18:00 -5 +1(dst) ✓ = -4
China? +8
12 ure verskil
 $18:00 + \checkmark 12 = 30 - 24 = 06:00$
 $06:00 + 19 \text{ ure } \checkmark = 25 - 24 = 01:00 \checkmark$ 4 Augustus ✓

KTB
(5)

2.1.3 $08:00 - 17 \checkmark = -9 + 24 = 15:00$ (4 Aug)
China 15:00 +8
SA? +2
6 ure verskil
 $15:00 - \checkmark 6 = 09:00 \checkmark$ 4 Augustus ✓

OF

China 08:00 +8
SA? +2
6 ure verskil
 $08:00 - \checkmark 6 = 02:00$
 $02:00 - 17 \checkmark = -15 + 24 = 09:00 \checkmark$ 4 Augustus ✓

KTB
(4)

2.1.4 Voor die vlug:

- Verander jou slaaproetine ✓
- Kry genoeg slaap voor jy vlieg ✓
- Bly kalm op die lughawe
- Kry medikasie by die dokter
(Enige TWEE)

Tydens die vlug:

- Drink baie vloeistof/water ✓
- Probeer slaap ✓
- Vermy kafeïen
- Vermy alkohol
- Eet ligte, gesonde maaltye
- Bly aktief/strek/loop rond
- Stel jou horlosie op jou bestemming se tyd
(Enige TWEE)

KTB
(2x2) (4)

2.1.5 a) Rooi ✓

- b) Doktervoorskrif / dokterbrief ✓

KTB
(2)

2.1.6 • Paspoort ✓

- Visum ✓
- Internasionale Bestuurspermit (IBP) ✓
- Vliegkaartjie
(Enige DRIE)

KTB
(3)

2.2

2.2.1 • Drink slegs gebottelde water ✓

- Vermy straatkos ✓
- Gebruik handreiniger gereeld
(Enige TWEE)

KTB
(2)

2.2.2 Veiligheid op straat:

- Moenie waardevolle items ten toon stel nie ✓✓
- Vermy kontak met mense wat items aan jou wil verkoop ✓✓
- Moenie saamrygeleenthede van vreemdelinge aanvaar nie ✓✓
- Gebruik 'n kredietkaart en dra klein hoeveelhede kontant
- Wees bewus van jou omgewing
- Bestudeer 'n kaart voor jy uitgaan/Moenie verdwaal nie
- Bly in goed-verligte strate in die aand
(Enige DRIE = 2 punte elk)

(3x2) (6)

2.2.3 Aanbevole inenting:

- Cholera ✓
- Hondsdolheid
- Klem-in-die-kaak
- Malaria
- Covid-19
(Enige EEN)

KTB
(1)

[30]

VRAAG 3

3.1

3.1.1 Amerikaanse dollar/USD/US Dollar ✓

BVV
(2)

3.1.2 R53 500 / ✓ 18.85 ✓ = €2 838.20 ✓

BVV
(3)

3.1.3 R49 800 / ✓ 22.72 ✓ = £2 191.90 ✓

BVV
(3)

3.1.4 R76 700 / ✓ 17.63 ✓ = \$4 350.54 ✓

BVV
(3)

3.1.5 £98.32 x 22.59 = R2 221.05 ✓

BVV
(3)

3.1.6 Indien die rand sterk ✓ is
Suid-Afrikaners kry meer waarde vir hul geld oorsee/kan langer reis ✓

BVV
(2)

- 3.1.7
- Die Toerismeindustrie dra baie tot die land se BBP by ✓✓
  - Laat die ekonomie groei ✓✓
  - Skep werkgeleenthede
  - Lok beleggers
  - Verskaf entrepreneursgeleenthede
(Enige TWEE vir TWEE punte elk)

BVV
(2x2) (4)

[20]

TOTAAL AFDELING B: [50]

AFDELING C: TOERISTEATTRAKSIES; KULTUUR- EN ERFENISTOERISME; BEMARKING

VRAAG 4

4.1

- 4.1.1 A: Eiffeltoring ✓
 B: Windmeulens ✓
 C: Switserse Alpe/Alpe ✓ TB
(3)
- 4.1.2 Parys ✓ TB
(1)
- 4.1.3 • Meer as 1 000 windmeulens in die streek ✓✓
 • Simbool van Nederland
 • Gebou om energie op te wek
 • Verallyn in Kinderdijk is daar baie windmeulens
 (Leerder se eie beskrywing) TB
(2)
- 4.1.4 • Bergklim ✓
 • Ski ✓
 • Snowboarding
 • Staptog TB
(2)

4.2

	VOLLE NAAM VAN IKOON	LAND
4.2.1	Taj Mahal ✓	Indië ✓
4.2.2	Klaagmuur ✓ Westelike muur Kotel	Israel ✓
4.2.3	Blou Moskee ✓	Turkye ✓
4.2.4	Petra ✓	Jordanië ✓

TB
(4x2) (8)

4.3

- 4.3.1 Parthenon ✓ TB
(1)
- 4.3.2 Griekeland TB
(1)
- 4.3.3 • Tempel gewy aan die Griekse godin Athena ✓✓
 • Een van die perfekste gebou in die wêreld
 • Baie geskiedkundig
 • Toeriste wil sê hulle het die bekende plek besoek
 (Leerder se eie verduideliking) TB
(2)

4.3.4	Saam met n toergids ✓ Beter ervaring indien `n toergids die geskiedenis vertel en besonderhede uitwys; anders is dit net `n murasie/verkry addisionele inligting wat interssant kan wees ✓✓	TB (3)
4.4		
4.4.1	Nepal ✓	TB (1)
4.4.2	`n Sjerpa is `n toergids wat toeriste saamneem ✓✓ Sjerpa is die begeleier van klimmers	TB (2)
4.4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Baie min suurstof; kan doodgaan ✓ • Baie koud; mense kan verkleum ✓vriesbrand kry • Baie gevaarlik; mense kan gly en val (Enige TWEE of soortgelyk) 	TB (2)
4.4.4	Leerder se eie opinie ✓✓	TB (2)
		[30]
VRAAG 5		
5.1		
5.1.1	Richtersveld Kulturele en Botaniese Landskap ✓	KE (1)
5.1.2	Kaapse Blommeryk Beskermdede gebiede ✓	KE (1)
5.1.3	Noord-Kaap ✓	KE (1)
5.1.4	Natuurlik ✓ Gaan oor die verskeidenheid en skaars plantspesies ✓	KE (2)
5.2		
5.2.1	<ul style="list-style-type: none"> • Gauteng ✓ • Oos-Kaap ✓ • Kwazulu Natal / KZN ✓ • Vrystaat (Enige DRIE) 	KE (3)

5.2.2 Sharpeville:

- Polisie het op mense wat besig was om te betoog, begin skiet ✓✓
- 69 mense is tydens die skietery doodgeskiet ✓

KE
(3)

5.2.3 Wes-Kaap ✓

KwaZulu Natal / KZN ✓

KE
(2)

5.2.4 MEER inkomende toeriste want buitelanders sal na die land gelok word oor nog twee nuwe terreine ✓✓

Goeie publisiteit oor hierdie twee nuwe terreine sal meer mense lok
Meer inkomste vir die land

Werk word in die provinsie geskep

KE
(2)

[15]

VRAAG 6

6.1

6.1.1 ITB ✓

Wêreldtoerisme Mark/WTM ✓

B
(2)

6.1.2 Stap 1: Toeriste betaal 1% heffing op toerismediensie ✓

Stap 2: TBCSA samel al die geld in vanaf die toerismestellings ✓

Stap 3: TBCSA gee die geld vir SAToerisme om Suid-Afrika te bemark ✓

B
(3)

[5]

TOTAAL AFDELING C: [50]

AFDELING D: TOERISESEKTORE; VOLHOUBARE EN VERANTWOORDELIKE TOERISME

VRAAG 7

7.1

7.1.1 Nee ✓

Die werker lyk slordig/rook/is onvriendelik ✓✓

TS
(3)

- 7.1.2
- Personeel is maklik herkenbaar
  - All werkers lyk dieselfde
  - Lyk baie professioneel
  - Werkers kan dan nie slordig soos in die prent lyk nie (Enige TWEE feite vir TWEE punte elk)

TS
(2x2) (4)

- 7.1.3
- Naam, logo, slagspreuk ✓
  - Skryfbehoeftes ✓
  - Fisiese voorkoms van die gebou ✓
  - Promosies, webwerwe, sosiale media
  - Bemerkingsmateriaal
  - Getuigskrifte
  - Omgewingsbewustheid
  - Kliëntediensbeleid (Enige DRIE)

TS
(3)

7.2

7.2.1 Die Wet op Basiese Diensvoorwaardes ✓

TS
(1)

7.2.2

Volgens die Wet	Teen die Wet
6 dae per week, 8 ure per dag/werkure ✓	Slegs 10 dae verlof per jaar ✓
1½ keer gewone tarief vir Sondag ✓	Geen rustyd/etenstyd nie ✓

TS
(2x2) (4)

[15]

VRAAG 8

8.1

8.1.1 Die hoeveelheid skadelike CO₂ wat 'n persoon deur sy lewe veroorsaak. VVT
(Leerder se eie verduideliking) (2)

8.1.2 Omgewingspilaar/Planeet ✓ VVT
(1)

8.1.3

- Herwinning ✓
- Plant bome ✓
- Ry eerder fiets as met 'n motor ✓
- Moenie rommel strooi nie
- Gebruik water spaarsamig
- Moenie ontbos/bome afkap nie
- Moenie plastiek gebruik nie/Herwin dit
- Gebruik herwinbare produkte, bv. houtstrootjies VVT
(Enige DRIE) (3)

8.2

8.2.1 Sosiale pilaar/People ✓ VVT
(1)

8.2.2

- Skoolvoedingskema ✓
- Graad R-klaskamer wat gebou is ✓
- Skoolkombuis opgeknop ✓
- Betaal twee assistentonderwysers se salarisse ✓
- Verskaf kos en drank aan gemeenskap VVT
(Enige VIER) (4)

8.2.3

- Goeie beeld / publisiteit ✓✓
- Maak 'n verskil in die gemeenskap
- Gee terug aan die plaaslike mense
- Kan van belasting terugeis VVT
(Enige EEN vir twee punte) (2)

8.2.4 Eienaarskap ✓
Indiensneming/Werkskepping ✓
Gebruik plaaslike besighede
Moedig vennootskappe aan VVT
(Enige TWEE) (2)

[15]

TOTAAL AFDELING D: [30]

AFDELING E: PLAASLIKE, STREEKS- EN INTERNASIONALE TOERISME; KLIËNTEDIENS

VRAAG 9

9.1

- 9.1.1 'n Beraad wat gehou word deur 20 lande om wêreldkwessies te bespreek en oplossings te probeer vind. ✓✓ PSI
(2)
- 9.1.2 Johannesburg ✓ (PSI)
(1)
- 9.1.3 Solidariteit ✓
Gelykheid ✓
Volhoubaarheid ✓ PSI
(3)
- 9.1.4 • Lok beleggers ✓
• Vermenigvuldigingseffek ✓
• Goeie publisiteit
• Korttermynwerkskepping PSI
(2)
(Enige TWEE of soortgelyk)
- 9.1.5 Slagspreuk vir G20
Gebruik ten minste EEN van drie woorde (solidariteit, gelykheid, volhoubaarheid) ✓✓ B
(2)

[10]

9.2

- 9.2.1 Orkaan ✓
Tornado ✓ PSI
(2)
- 9.2.2 MINDER internasionale aankomste ✓✓
Toeristeinstellings/verblyf is vernietig ✓✓
Infrastruktuur bv. lughawens is beskadig PSI
(2x2) (4)
(Enige TWEE of soortgelyk)

[6]

9.3

9.3.1	Nederland / Duitsland / VK ✓	PSI (1)
9.3.2	VAE ✓	PSI (1)
9.3.3	VK/Verenigde Koninkryk ✓	PSI (1)
9.3.4	Zimbabwe se mense kom dikwels na Suid-Afrika om werk te soek of inkopies te doen.	PSI (1)
		[4]

VRAAG 10

10.1	10.1.1	Opname/Elektroniese terugvoer ✓	KK (1)
	10.1.2	Terugvoerkaart ✓ Vraelys Opvolgoproep SMS boodskap Sosiale media Webgebaseerde reaksies (Slegs EEN)	KK (1)
	10.1.3	Sodat hulle kan weet wat hul verkeerd doen en daarop verbeter ✓ Sodat hulle weet wat hul goed doen en daarop voortbou ✓	KK (2)
	10.1.4	Slegte ✓ Slegs een uit 5 sterre ✓	KK (2)
	10.1.5	Stuur werknemers vir opleiding ✓✓ Kyk wat die terugvoer is en verander dit ✓✓ (leerder se eie idees x 2)	KK (4)
			[10]

TOTAAL AFDELING E: [30]

GROOTTOTAAL: [200]